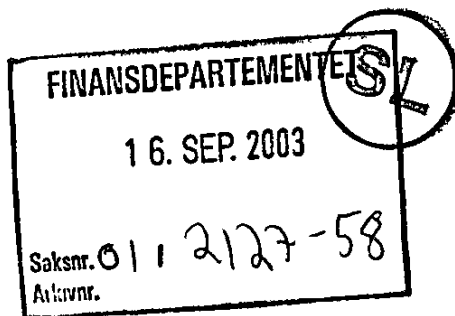

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 15 september 2003

Vår ref
CAD

Deres ref

Ansvarlig advokat
Trond Ingebrigtsen

HØRINGSUTTALELSE: ENDRINGER I UTTAKSBESTEMMELSENE - INNFØRING AV JUSTERINGSREGLER

Vi viser til departementets høringsbrev av 30 mai 2003 *Forslag fra en arbeidsgruppe til endringer av uttaksbestemmelsene i merverdiavgiftsloven*

Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers DA har flere klienter innen eiendomsbransjen som berøres av arbeidsgruppens forslag, og i særlig grad innføring av justeringsregler. Vi står ikke på departementets høringsliste, men vi tillater oss likevel å komme med noen kommentarer til forslagene.

Våre bemerkninger vil være direkte knyttet til forslaget sine konsekvenser for selskaper som driver virksomhet med oppføring og/eller utleie av fast eiendom.

Arbeidsgruppens forslag

Arbeidsgruppen foreslår å innføre en plikt til justering i en 10-årsperiode ved overdragelse av fast eiendom, herunder ombygginger og påbygginger. I tillegg foreslår arbeidsgruppen justeringsplikt i en 5-årsperiode for reparasjoner og vedlikehold på fast eiendom som overstiger 200 000 kroner.

Praktiske og administrative konsekvenser

Ved innføring av justeringsreglene økes den næringsdrivendes krav til dokumentasjon i forhold til hva som gjelder i dag etter forskrift nr 117 (frivillig registrering), merverdiavgiftsloven § 21 tredje ledd og forskrift nr 72 (tilbakeføring av avgift ved bruksendring).

Advokatfirmaet
PricewaterhouseCoopers DA
Karenslyst alle 12
N-0245 Oslo
Telefon (+47) 23 16 00 00
Telefaks (+47) 23 16 03 00
Org nr 975 961 281
advokatfirmaet pwc@no.pwc.com

Partnere
Ulf Werner Andersen (H)
Morten Beck
Leif Drillestad
Knut Ekern
Torben Foss
J Christian Grevstad
Pål Hasner
Anders V Heieren
Hans Olav Hennes
Tor H Langfeldt
Hans Olav Rostveit (H)
Svein T Sønning

H= møterett for Høyesterett

Faste advokater
Ragnar Bredvold
Peter Rogge Elieson
Ann Kristin Emblem
Tor Olaf Espeland
Aleksander Grydeland
Stenar Hareide
Tove Ihle-Hansen
Trond Ingebrigtsen
Tone M W Lystrup
Elin Malt
Thor Mathusen
Eva E Skancke
Yngvar Engelstad Solheim
Per Helge Stoveland
Morten Weidemann Thorstensen
Kåre Aasen Tveit
Arne Vrålstad
Knut-Teje Winther-Sørensen

Medlemmer av DNA

Semor skatterådgivere
Wenche Torp Andresen
Erland Nørstebo
Tore Østebrod
Lars H Aasen

Oslo Bergen Trondheim
Kristiansand Stavanger

Tilknyttet **LANDWELL**
internasjonale advokatnettverk

Forslaget innebærer at eier/utleier av fast eiendom i justeringsperioden på hhv 10 og 5 år til enhver tid må ha oversikt over bruken av arealene. I tillegg må eier/leietaker ha nøyaktig kontroll med alle arbeider som utføres.

For næringsdrivende som leier ut et stort antall bygg vil justeringsreglene utvilsomt medføre en økt arbeidsbelastning. Dette kompliseres ytterligere ved hyppig bytte av eier og/eller leietaker.

Det oppstår dermed spørsmål om hvordan de næringsdrivende skal klare å tilfredsstille kravene til oversikt og dokumentasjon som justeringsreglene medfører. Vil f.eks. dagens regnskapssystemer være egnet til å oppbevare all nødvendig informasjon? Og vil det være mulig å holde en fullstendig oversikt over arealene til enhver tid?

Ved et bokettersyn vil den næringsdrivende selv ha ansvaret for å begrunne avgiftsbehandlingen, og det synes derfor vanskelig å kunne legge fram tilstrekkelig dokumentasjon for de vurderinger den næringsdrivende har lagt til grunn i sitt avgiftsoppgjør.

Vi vil nedenfor illustrere denne problemstillingen med flere eksempler.

Beløpsgrensen for vedlikehold av fast eiendom

200 000 kroner vil for mange næringsdrivende være et beskjedent beløp når det gjelder reparasjoner og vedlikehold av bygg og anlegg. I realiteten vil derfor enhver reparasjon eller ethvert vedlikeholdsarbeid kunne komme inn under justeringsreglene. Dette innebærer etter vår oppfatning at det reelt sett ikke vil kunne utføres reparasjons- og vedlikeholdsarbeider som faller utenfor justeringsreglene.

Vi mener derfor at ved innføring av nye regler om justeringsplikt for reparasjoner og vedlikehold på fast eiendom må beløpsgrensen heves betraktelig.

Utleie gjennom flere ledd

Ved utleie gjennom flere ledd vil det oppstå spørsmål om hvem som er ansvarlig for justeringen. Det er ikke uvanlig at et bygg leies ut gjennom flere ledd og med hyppig bytte av leietakere.

Vi bemerker i denne forbindelse at det også er stilt strenge krav til dokumentasjon i forskrift nr 117 § 6. Ved innføring av justeringsregler vil den næringsdrivendes plikt til oppdatering og dokumentasjon øke, og det er etter vår mening derfor viktig at det gis en anvisning på hvordan den praktiske justeringen skal gjennomføres i disse tilfellene.

Eksempel

Firmaet X leier ut et bygg til både avgiftspliktige og ikke-avgiftspliktige leietakere. Leietaker Y framleier arealer til firmaet Z som er avgiftspliktig. Leietaker A framleier arealer til leietakerene B, C og D. B og C er avgiftspliktig, mens D driver ikke-avgiftspliktig virksomhet. Etter hvert byttes leietaker B ut med leietaker E som ikke er avgiftspliktig.

Dette eksemplet illustrerer at det kreves klare retningslinjer for hvordan justering skal skje ved utleie gjennom flere ledd. Hvert ledd i utleiekjeden må vite hvordan justeringen skal gjennomføres i praksis. Ved hyppig bytte av leietakere vil situasjonen lett kunne bli uoversiktlig for det enkelte utleieledd, og det er derfor viktig at justeringsforpliktelsen og dokumentasjonskravene er praktisk gjennomførbare for den enkelte næringsdrivende.

Eierskifte

I følge forslag til ny § 26b-3 skal det foretas justering når:

"3 Fast eiendom overdras. Justering kan unnlates i det omfang kjøper overtar justeringsforpliktelsen."

I kommentarene til bestemmelsen (jf rapportens pkt 9.2) skal justering skje uavhengig av om eiendommen selges, uttas eller overlates til ny eier uten vederlag.

Eksempel 1

Firmaet X oppfører et bygg som skal leies ut til avgiftspliktige leietakere og fradragfører all inngående avgift på oppføringskostnadene. Etter 5 år selger X bygget til firmaet Y med de samme leietakerene. Et par år etter salget byttes en avgiftspliktig leietaker ut med en ikke-avgiftspliktig leietaker. Bytte av leietaker vil i dette tilfellet medføre at Y må fordele inngående avgift.

Vi forstår bestemmelsen i ny § 26b-3 nr 3 slik at X i dette tilfellet ikke skal justere inngående avgift fordi kjøperen Y på kjøpstidspunktet hadde rett til fradrag for inngående avgift i samme grad som X. I dette tilfellet vil Y overta justeringsforpliktelsen, og det er Y som må foreta en justering når avgiftspliktig leietaker byttes ut med en ikke-avgiftspliktig leietaker.

Eksempel 2

Faktum er likt som i eksempel 1, men kjøperen Y bytter ut to av de avgiftspliktige leietakerene med ikke-avgiftspliktige leietakere på kjøpstidspunktet. Dette innebærer at Y har en mindre fradragrett enn selgeren X.

(3)

I følge forslag til ny § 26b-3 nr 3 må selger X i dette tilfelle foreta en delvis justering

Våre kommentarer

Eksempel 1 og 2 illustrerer at selger må ha oversikt over kjøperens leieforhold på salgstidspunktet. Dette medfører økte dokumentasjonskrav og selger vil være prisgitt den informasjon som kjøperen oppgir.

Dersom nye justeringsregler innføres bør det derfor gis klare retningslinjer på hvordan justering skal gjennomføres ved skifte av eier.

Justeringsperiodens lengde

En justeringsperiode på 10 år for overdragelse, herunder ombygginger/påbygginger synes å være for lang. Som vi har illustrert ovenfor vil det kunne skje hyppige endringer i eie- og leieforhold i løpet av flere år, og det vil derfor medføre et betydelig merarbeid for de næringsdrivende å bli pålagt dokumentasjonskrav og justeringsplikt i en 10-års periode.

Vi mener derfor at justeringsperioden ikke bør settes lengre enn 3 år, i samsvar med dagens ordning når det gjelder bruksendring.

Oppsummering

Vi anmoder departementet å ta våre kommentarer i betraktning da arbeidsgruppens forslag er av stor betydning for flere av våre klienter.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers DA

Cecilie Aa Dyrnes
advokatfullmektig

Trond Ingebrigtson
advokat